

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1032

B.A./B.Sc. 1st Semester

PSYCHOLOGY

(Basic Psychological Processes-I)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—75

Note :— Attempt any **five** questions from Sections A-D. **One** question must be attempted from each Section. The **fifth** question may be attempted from any Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. "Psychology as a science of Behavior and Mental Process."
Explain. 15
2. Discuss Scientific methods of Psychology with special reference of Experimental Method. 15

SECTION—B

3. Explain the nature and characteristics of Psychological testing. 15
4. What are the types of Psychological tests ? Differentiate between Verbal and Non-verbal Psychological tests. 15

SECTION—C

5. What do you mean by learning ? Explain its characteristics. 15

6. Discuss the theory of Trial and Error with example of experiments. 15

SECTION—D

7. Discuss the Intelligence theory of Gardener with the diagram. 15
8. Calculate Quartile Deviation (Q.D.) from the following :

Marks	No. of Students (f)	Cumulative frequency (c.f.)	
00-20	05	05	
20-40	10	15	
40-60	15	30	
60-80	16	46	
80-100	04	50	15

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. “ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ” ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

2. ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ-ਅ

3. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਰੀਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 15
4. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਰੀਖਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਜੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜੁਬਾਨੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ-ਬ

5. ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 15
6. ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਤਰੁਟੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ-ਸ

7. ਆਰੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲੀ ਦੇ ਖੁੱਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
8. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਤੋਂ ਚਤੁਰਨਾਥਕ ਵਿਚਲਨ (Q.D.) ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ : 15

ਅੰਕ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ (f)	ਸੰਚਈ ਅਵਰਤੀ (c.f.)	
00-20	05	05	
20-40	10	15	
40-60	15	30	
60-80	16	46	
80-100	04	50	15

(Hindi Version)

नोट :— विद्यार्थी प्रत्येक भाग (क-घ) में से एक प्रश्न करते हुए, पांच प्रश्न करें। पांचवां प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. व्यवहार और मानसिक प्रक्रिया के विज्ञान के रूप में एक मनोविज्ञान की व्याख्या करें। 15
2. प्रायोगिक विधि के विशेष संदर्भ के साथ मनोविज्ञान के वैज्ञानिक तरीकों की चर्चा करें। 15

भाग—ख

3. मनोवैज्ञानिक परीक्षण की प्रकृति और विशेषताओं के बारे में बताएं। 15
4. मनोवैज्ञानिक परीक्षण के प्रकार क्या हैं ? मौखिक और गैर-मौखिक मनोवैज्ञानिक परीक्षणों के बीच अंतर करें। 15

भाग—ग

5. सीखने से आपका क्या मतलब है ? इसकी विशेषताएं बताइये। 15
6. प्रयोगों के उदाहरण के साथ परीक्षण और त्रुटि के सिद्धांत की चर्चा करें। 15

भाग—घ

7. आरेख के साथ माली के बुद्धि की सिद्धांत की चर्चा करें।

15

8. निम्नलिखित से चतुर्थक विचलन (Q.D.) की गणना करें :

अंक	छात्रों की संख्या (f)	संचयी आवृत्ति (c.f.)	
00-20	05	05	
20-40	10	15	
40-60	15	30	
60-80	16	46	
80-100	04	50	15